Макроекономіка

Макроекономічні моделі
Рекурсивна макроекономіка

Маріанна Оліскевич

професор кафедри математичної економіки, економетрії, фінансової та страхової математики

Львівський національний університет імені Івана Франка

Література

1. **Манків Г.**

   Макроекономіка. Пер. з англ. С. Панчишин. – К. : Основи, 2000. – 588 с.

2. **Romer D.**

   Advanced Macroeconomics. – The McGraw Hill Companies, Inc., 5th edition, 2019. – 738 p.

3. **Ljungqvist L., Sargent T.**

   Recursive Macroeconomic Theory. – The MIT Press Cambridge, 4th edition, 2018. – 1082 p.

Грегорі Манків. Макроекономіка.

Зміст

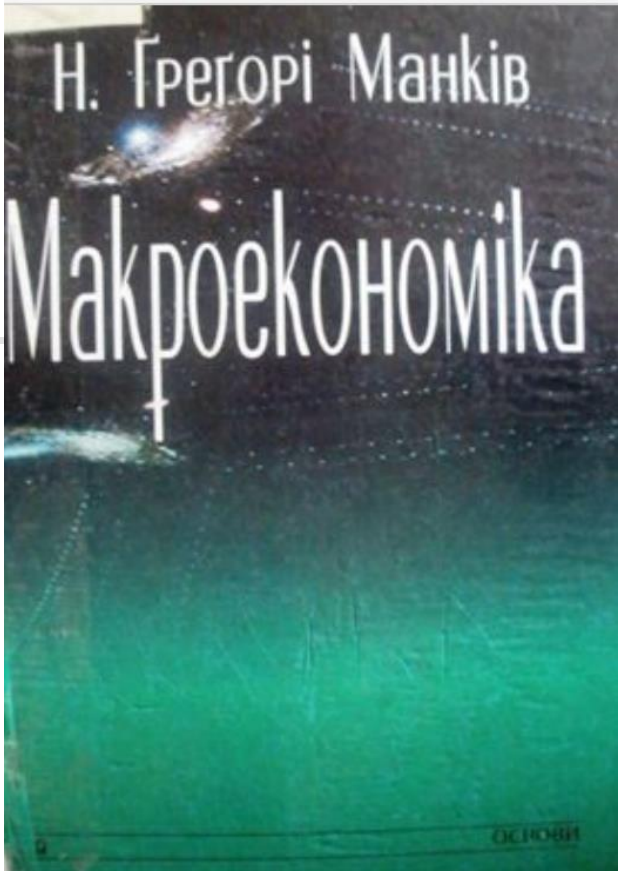

Частина I. Вступ

Розділ 1. Макроекономіка як наука

Розділ 2. Макроекономічні показники

Частина II. Економіка в довгостроковому періоді

Розділ 3. Національний дохід: походження і розподіл

Розділ 4. Економічне зростання I

Розділ 5. Економічне зростання II

Розділ 6. Безробіття

Розділ 7. Гроші та інфляція

Розділ 8. Відкрита економіка

Зміст

Частина III. Економіка в короткостроковому періоді

Розділ 9. Вступ до економічних коливань
Розділ 10. Сукупний попит I
Розділ 11. Сукупний попит II
Розділ 12. Сукупний попит у відкритій економіці
Розділ 13. Сукупна пропозиція

Частина IV. Полеміка про макроекономічну політику

Розділ 14. Стабілізаційна політика
Розділ 15. Державний борг і дефіцит бюджету

Зміст

Частина V. Мікроекономічні основи макроекономіки

Розділ 16. Споживання

Розділ 17. Інвестиції

Розділ 18. Пропозиція грошей і попит на гроші

Розділ 19. Розвиток теорії економічних коливань

Епілог: Що ми знаємо і чого не знаємо

Макроекономічні показники

Велика помилка творити теорії за відсутності даних. Несвідомо люди починають підганяти факти під теорії, замість того, щоб теорії відповідали фактам.

Шерлок Холмс

Львівський національний університет імені Івана Франка
кафедра математичної економіки, економетрії, фінансової та страхової математики

Розділ 2

- 1. Вимірювання результатів економічної діяльності : валовий внутрішній продукт (ВВП)
- 2. Вимірювання вартості життя : індекс споживчих цін (ІСЦ)
- 3. Вимірювання незайнятості : рівень безробіття

Типи кількісних змінних

Запас (Stock) – кількість, виміряна в певний момент часу

Потік (Flow) – кількість, виміряна за одиницю часу

Запаси

- Майно (wealth)
- Кількість безробітних (unemployment)
- Обсяг капіталу (capital)
- Державний борг (debt)

Потоки

- Дохід (income), видатки (expenditures)
- Кількість людей, які втрачають роботу
- Обсяг інвестицій (investment), зношення (depreciation)
- Дефіцит бюджету (budget deficit)
- **ВВП (GDP)**

Валовий внутрішній продукт

ВВП (GDP – gross domestic product)

виражає результати економічної діяльності
за певний період часу
в єдиному вартісному показнику

1. Сукупний дохід усіх учасників ринкового процесу
2. Сукупні видатки на товари та послуги, вироблені в економіці

Валовий внутрішній продукт

Правила обчислення ВВП

- додавання вартості різних товарів і послуг $\sum p_i x_i$
- відображення уживаних товарів
- урахування запасів (inventories)
- проміжні та кінцеві товари, додана вартість
- приписана вартість

Номінальний і реальний ВВП

Номінальний ВВП (nominal GDP)

вартість кінцевих товарів і послуг, виміряних у **поточних** цінах

$$\sum p_i x_i$$

Реальний ВВП (real GDP)

вартість кінцевих товарів і послуг, виміряних у **постійних** цінах (цінах базового року)

Дефлятор ВВП = номінальний ВВП / реальний ВВП

- характеризує динаміку загального рівня цін в економіці

Компоненти видатків

Розподіл виробленої продукції

тотожність національних рахунків

$$Y = C + I + G + NX$$

C (consumption) – споживання

сукупність видатків домогосподарств на купівлю товарів і послуг

- предмети поточного вжитку
- товари тривалого користування
- послуги

I (investment) – інвестиції

враховують вартість товарів куплених для майбутнього використання
створюють новий капітал

- інвестиції в основний капітал
- інвестиції в житлове будівництво
- інвестиції в запаси

Компоненти видатків

Розподіл виробленої продукції

тотожність національних рахунків

$$Y = C + I + G + NX$$

G (government purchases) – державні закупівлі

вартість товарів і послуг, куплених урядом

- військове спорядження
- будівництво доріг, оплата послуг держслужбовців, …
- не враховують – трансферні платежі (пенсії, допомоги,…)

NX (net exports) – чистий експорт

відображає результати торгівлі з іншими країнами

NX = EX (екпорт) – IM (імпорт)

Інші показники доходу

Валовий національний продукт (ВНП) =
= ВВП + факторні доходи з-за кордону –
– факторні виплати іноземцям

ВВП – сукупний дохід, вироблений всередині країни
ВНП – сукупний дохід, вироблений резидентами держави

Чистий національний продукт (ЧНП) =
= ВНП – амортизація

амортизація (depreciation) – величина зношення капіталу (споживання основних засобів)

Інші показники доходу

Національний дохід =

= ЧНП – непрямі податки (ПДВ, акцизи …)

Групи доходів

- оплата праці найманих працівників (71% у США)
- доходи власників (8%)
- рентні доходи (2%)
- прибутки корпорацій (12%)
- чистий процент (7%)

Розділ 2

- 1. Вимірювання результатів економічної діяльності : валовий внутрішній продукт
- 2. Вимірювання вартості життя : індекс споживчих цін
  - ІСЦ, інфляція
  - Порівняння ІСЦ і дефлятора ВВП (індекси Пааше, Ласпейреса)
- 3. Вимірювання незайнятості : рівень безробіття

Індекс споживчих цін

ІСЦ (CPI – consumer price index)

відображає ціни багатьох товарів і послуг в одному показнику
вимірює загальний рівень цін

ІСЦ – це відношення вартості споживчого кошика товарів і послуг у розрахунковому році до вартості аналогічного кошика у базовому році

$$\frac{\Sigma\, p_{it}\, y_i}{\Sigma\, p_{i\,base}\, y_i}$$

Індек цін виробника (**PPI**)
Індекси цін для певних груп товарів

Інфляція – зростання загального рівня цін

Порівняння ІСЦ і дефлятора ВВП

відображають динаміку рівня цін в економіці

дефлятор ВВП ? ІСЦ

Відмінності

• ціни усіх вироблених товарів і послуг	лише ціни товарів і послуг, які купують споживачі
• лише ціни товарів і послуг, вироблених у вітчизняній економіці	також і ціни імпортних товарів і послуг
• змінні ваги для різних товарів і послуг	постійні ваги

змінний кошик – **індекс Пааше** (занижує зростання вартості життя)

незмінний кошик – **індекс Ласпейреса** (завищує зростання вартості життя)

Розділ 2

- 1. Вимірювання результатів економічної діяльності : валовий внутрішній продукт
- 2. Вимірювання вартості життя : індекс споживчих цін
- 3. Вимірювання незайнятості : рівень безробіття
  - Робоча сила, коефіцієнт участі в робочій силі
  - Рівень безробіття
  - Закон Оукена

Дякую за увагу!